

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research) เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพจิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในแรงงานสตรีข้ามชาติ ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม 2557 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีบอกต่อ (snowballing sampling) จำนวน 130 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล แบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ฉบับภาษาไทย (Thai GHQ-28) ของ ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ (2539) ซึ่งพัฒนามาจากแบบคัดกรองสุขภาพทั่วไป (GHQ) ของ โกลด์เบิร์ก (Goldberg, 1972) แบบสอบถาม แหล่งสนับสนุนส่วนบุคคลของ ประภาศรี ท่งมีผล และ ภัทธราภรณ์ ท่งมีผล (ประภาศรี ท่งมีผล, 2549) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยมาจากแบบสอบถามแหล่งประโยชน์ส่วนบุคคล (PRQ 2000) ส่วนที่ 2 ของ ไวเนิร์ต (Weinert, 2000) และแบบประเมินการเข้าถึงบริการสุขภาพของแรงงานข้ามชาติของ สมชาย นันทวัฒนาภรณ์ (2552) เครื่องมือนี้มีความตรง (validity) 0.905, 0.90, และ 0.99 ตามลำดับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาใช้โดยไม่ได้มีการดัดแปลงข้อคำถามใด ๆ จึงไม่ได้ทำการหาความตรงของ เครื่องมือซ้ำ และได้ นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น ซึ่งแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ฉบับภาษาไทย (Thai GHQ-28) นำไปหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรครูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83 สำหรับแบบสอบถามแหล่งสนับสนุนส่วนบุคคล และแบบประเมินการเข้าถึงบริการ สุขภาพของแรงงานข้ามชาติ นำไปหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และ 0.91 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์คอนดิงเจนซี สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของสเปียร์แมน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีภาวะสุขภาพจิตปกติ ร้อยละ 50.80 และมีปัญหาสุขภาพจิต ร้อยละ 49.20 ซึ่งเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยในกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพจิตพบว่า มีความผิดปกติของกลุ่มอาการทางกายที่สาเหตุมาจากจิตใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.90 รองลงมาคืออาการวิตกกังวลและนอนไม่หลับ ร้อยละ 93.80 มีความบกพร่องเชิงสังคม ร้อยละ 81.30 และมีอาการซึมเศร้าที่รุนแรง ร้อยละ 23.40 ตามลำดับ
2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสโสด คิดเป็นร้อยละ 48.50 ไม่ได้เรียนหนังสือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.70 ส่วนใหญ่มีความสามารถทางภาษาไทยด้านการฟังอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือด้านการพูดอยู่ในระดับดี ร้อยละ 46.90 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถ หรือมีความสามารถในระดับน้อยมากในด้านการอ่านและการเขียน คิดเป็นร้อยละ 61.50 และ 68.50 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพกรรมกรก่อสร้างมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.10 โดยส่วนใหญ่มีรายได้ 300 บาทต่อวัน (median = 280.00, Q.D. = 27.50) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (median = 67.50, Q.D. = 22.00) และมีการเข้าถึงบริการสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (median = 38.00, Q.D. = 6.25)
3. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสังคมเศรษฐกิจ ได้แก่ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ความสามารถทางภาษาไทยด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r_c = .413, r_c = .407, r_c = .283, r_c = .274, r_c = .527, r_c = .452, r_c = .311$) ตามลำดับ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{pb} = .375$) และยังมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับคะแนนภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r_s = -.307$)
4. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r_c = .664$)
5. ปัจจัยด้านสุขภาพ ได้แก่ การเข้าถึงบริการสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r_c = .592$)
6. คะแนนการสนับสนุนทางสังคม กับคะแนนภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับสูง ($r_s = -.826, p < .01$) และคะแนนการเข้าถึงบริการสุขภาพ กับคะแนนภาวะสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับปานกลาง ($r_s = -.666, p < .01$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาภาวะสุขภาพจิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในแรงงานสตรีข้ามชาติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษามาใช้ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1. แรงงานสตรีข้ามชาติที่มีภาวะสุขภาพจิตปกติ (ร้อยละ 50.80) ควรสนับสนุน ส่งเสริม เพื่อคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพจิตที่ดี และป้องกันการเกิดปัญหาสุขภาพจิต อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามีแรงงานสตรีข้ามชาติที่มีปัญหาสุขภาพจิต (ร้อยละ 49.20) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความผิดปกติทางจิตเวช จึงควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนตั้งแต่เริ่มค้นพบ เพื่อให้การบำบัด รักษา และฟื้นฟูภาวะสุขภาพจิตให้กลับมาเป็นปกติโดยเร็ว ดังนั้น ควรขยายขอบเขตการดูแลช่วยเหลือกลุ่มแรงงานสตรีข้ามชาติโดยการให้การปรึกษาเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ฝึกวิธีการผ่อนคลายความเครียด หรือการทำกลุ่มบำบัด ดังนั้น พยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ควรมีการคัดกรอง หรือประเมินปัญหาสุขภาพจิต เพื่อจะได้ให้การดูแลช่วยเหลืออย่างทันทั่วถึง เพื่อเป็นการลดปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยมีสาเหตุมาจากการมีปัญหาสุขภาพจิตของแรงงานสตรีข้ามชาติอย่างมีคุณภาพต่อไป

2. ควรเพิ่มการตรวจคัดกรองภาวะสุขภาพจิตในขั้นตอนการตรวจสุขภาพเมื่อแรงงานข้ามชาติต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ซึ่งการคัดกรองภาวะสุขภาพจิต สามารถใช้การคัดกรองด้วยแบบสอบถามสุขภาพทั่วไป ฉบับภาษาไทย (Thai GHQ-28) หรืออาจแปลเป็นภาษาอื่น ๆ ที่แรงงานข้ามชาติสามารถอ่านและตอบแบบสอบถามได้ด้วยตนเอง

ด้านการบริหารการพยาบาล

1. ควรส่งผลการวิจัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเผยแพร่ให้สื่อทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูภาวะสุขภาพจิตของแรงงานสตรีข้ามชาติต่อไป

2. ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อให้การช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติทั้งในเรื่องของการทำงาน วิธีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงการจัดสถานศึกษา เพื่อช่วยให้แรงงานข้ามชาติมีความสามารถทางภาษาไทยทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในประเทศไทยของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การมีความสามารถทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้านดังกล่าวข้างต้น มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตของแรงงานสตรีข้ามชาติ

3. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจกับแรงงานข้ามชาติในเรื่องสิทธิ และความสามารถตามกฎหมายของแรงงานข้ามชาติ เพื่อลดความวิตกกังวลของแรงงานข้ามชาติ อันจะสามารถนำไปสู่การเกิดปัญหาสุขภาพจิตในประชากรกลุ่มนี้ได้

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557 อาจมีผลทำให้คะแนนภาวะสุขภาพจิตของแรงงานสตรีข้ามชาติแตกต่างไปจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาอื่น เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว มีเหตุการณ์ที่กระทบต่อภาวะสุขภาพจิตของแรงงานสตรีข้ามชาติ คือ มีการจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติ ซึ่งส่งผลให้แรงงานสตรีข้ามชาติเกิดความวิตกกังวลในการให้ผู้วิจัยเข้าดำเนินการสัมภาษณ์

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีบอกต่อ (snowballing sampling) ในการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานสตรีข้ามชาติที่มาจากประเทศพม่าเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุดในด้านกลุ่มอาการทางกายที่สาเหตุมาจากจิตใจ และที่สำคัญยังพบว่า มีความผิดปกติในกลุ่มอาการซึมเศร้าที่รุนแรงถึงแม้จะเป็นส่วนน้อย แต่นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะต้องมีการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนและทันทั่วทั้งที่ให้กับแรงงานสตรีข้ามชาติที่พบความผิดปกติโดยเร็วที่สุด ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

1. ตัวแปรที่อาจมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตในแรงงานสตรีข้ามชาติที่ควรนำมาศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่ การมีบัตรอนุญาตทำงาน เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะในแรงงานสตรีข้ามชาติที่มีบัตรอนุญาตทำงานเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาตัวแปรของการมีบัตรอนุญาตทำงานว่ามีผลต่อภาวะสุขภาพจิตของแรงงานสตรีข้ามชาติหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมประชากรทั้งหมด

2. ควรศึกษาหาปัจจัยทำนายภาวะสุขภาพจิต และพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมภาวะสุขภาพจิตในแรงงานสตรีข้ามชาติต่อไป

3. ควรศึกษาสถานการณ์ด้านภาวะสุขภาพจิตของแรงงานสตรีข้ามชาติ และรวบรวมข้อมูลสถิติผู้ป่วยที่มีปัญหาทางจิตเวชและสุขภาพจิต เพื่อใช้วางแผนการให้ความช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับประชากรกลุ่มนี้ต่อไป